

Sluttrapportering i Byregionprogrammet fra Nedre Romerike

Først vil vi rette en stor takk til alle dere som har lagt dette programmet til rette for oss, både ressursmessig og økonomisk og faglig gjennom Distriktssenteret.

Når det gjelder Nedre Romerike sin deltakelse i programmet så kom vi inn først på del 2, slik at vi ligger nok arbeidsmessig noe bak de andre regionene. Det vil si at denne rapporteringen fra oss er en statusrapportering per dato, da arbeidene fortsatt pågår for fullt.

1. Gjennomførte større arbeider i prosjektperioden

Utarbeidelse av næringsstrategi for Nedre Romerike. Vedlagt finner dere en kortversjon av næringsstrategien som viser følgende:

- Bakgrunn og problemstillinger for Nedre Romerike
- Regionale fortrinn
- Selve næringsstrategien
- Prioriteringer av satsingsområder
- Tre overgripende prosjekter
- Fem veikart for videre arbeid
- Skjematisk fremstilling av det videre arbeidet

Ved utarbeidelsen av næringsstrategien deltok nærmere 200 personer. Arbeidet foregikk med intervjuer med næringslivstopper og samlinger som ble holdt i workshop-format, hvor resultatene fra de enkelte gruppene ble diskutert i plenum. Blant de 200 som deltok var ca. 120 personer fra det private næringsliv, 30 var ungdom, mens resten var fra kommunene (ordførere, rådmenn, næringsjefer og administrasjon). Workshopformatet gjorde at de fleste oppfattet samlingene som både inspirerende, lærerikt og nettverkskapende.

Oversikt over prosessgangen:

- Intervju med 12 næringslivsledere
- Workshop med representanter fra næringslivet
- To store workshops med deltakere fra alle sider
- En egen ungdomsworkshop
- Workshop med deltakerne på felles formannskapsmøte
- En felles samling hvor veikartarbeidet ble planlagt
- Egne møter for hver enkelt veikartgruppe
- Våren 2018 ble næringslivet invitert til et dagsseminar hvor 350 personer deltok. Her fikk de en statusrapport og aktuelle temaer i strategien ble belyst av foredragsholdere.

Hensikten med prosessen var todelt. For det første å utarbeide en felles strategi, og for det andre å forankre arbeidet både i næringslivet og innad i kommunene, både overfor politikk og administrasjon.

Våre ambisjoner er å bidra til flere arbeidsplasser i regionen både i form av nye flere bedriftsetableringer, flere investeringer og flere fremtidsrettede arbeidsplasser. Vi ønsker også å bidra til utvikling av eksisterende bedrifter. Vår oppgave er å starte prosjekter i samarbeid med andre aktører, mens hensikten er at de skal overta driften etter hvert som prosjektene er kommet langt nok.

Rapportering og oppfølging:

- Løpende rapportering til rådmannskollegiet som utgjær styringsgruppen
- Løpende rapportering til styret i SNR, dvs. ordførerne
- Rapportering på felles formannskapsmøter
- Deltakelse på Distriktssenteret sine samlinger
- Oppfølging av prosjektet i arbeidsgruppen i SNR

Arbeidsgruppen i SNR bestående av næringsansvarlige i hver kommune har vært og er fortsatt prosjektledelsens samarbeidspartner og avstemningsgruppe for arbeidet. Gjennom månedlige møter blir de orientert om utviklingen, og temaer fra næringsarbeidet tas opp til diskusjon. Næringsansvarlige har vært og er også ledere for de enkelte veikartgruppene.

Hva skjer nå

Vi er nå i gang med å arbeide ut konkrete strategier og tiltak i de fem veikart-retningene. I hver veikartgruppe deltar 7-10 personer, vesentlig fra næringslivet. Det holdes regelmessige møter og næringsansvarlige leder møtene sammen med prosjektleder.

Fremdriften på kort sikt er beskrevet i en egen prosjektplan som blir løpende oppdatert – med unntak av det løpende arbeidet i veikartgruppene - etter hvert som saker blir ferdigstilt og nye saker kommer inn. Oppdatert prosjektplan per 20-09 ligger vedlagt.

Løpende arbeid og oppgaver i de enkelte veikartgruppene

1. Det gode liv for innbyggerne

Målsetning: *Romerike skal ha en tydeligere og mer attraktiv profil innen 2027, og fremstå som en trygg og grønn region.*

Veikartgruppen har gjort en analyse og sett på de faktorene som gruppen mener spiller inn for å skape det gode liv og har kommet frem til følgende definisjon:

Det Gode Liv er samspeilet mellom de faktorene innbyggerne daglig møter gjennom livet fra vugge til grav.

Mye av dette gjenspeiles i Kommunebarometeret som gis ut av Kommunal Rapport, hvor forøvrig mange av romrikskommunene kommer godt ut.

Hva gjøres i gruppen:

- Konseptuere og posisjonere merkevaren Nedre Romerike.

2. Kommunenes Samhandling Med Næringslivet

Målsetning: *Nedre Romerike skal bli et naturlig og relevant førstevalg for etablering av kunnskapsbasert næringsliv, med kommuner som i sin helhet er i stand til å møte næringslivets behov.*

Hva gjøres i gruppen:

Veikartgruppen mener det ligger et uforløst potensial dersom næringsliv og kommuner kunne samhandle bedre. Gruppen har valgt å starte med plan- og bygningsloven. Det skal arrangeres et seminar hvor næringslivet peker på generelle saker som de opplever problematisk i samhandlingen, og kommune skal klargjøre muligheter og begrensninger i plan- og bygningsloven. Dette skal munne ut i en felles oppsummering med punkter som de syv kommunene i fellesskap skal jobbe videre med for å skape forutsigbarhet og like rammer i behandling av næringslivssaker.

Neste steg er utarbeidelse av en felles tomte- og næringsarealbank for regionen.

3. Smart Blågrønn Region

Målsetning: *Nedre Romerike skal forene natur, kultur og ambisiøs næringsutvikling, med basis i lokale ressurser, profilering av opplevelser og fremme regional samholdighet.*

Hva gjøres nå i gruppen:

Veikartgruppen har delt arbeidet i tre deler: landbruk, grønn teknologi og reiseliv. Gruppen har startet med reiseliv, da regionen inneholder mange flotte destinasjoner som er svært lite kjent.

Tømmerruta er et reiselivsprosjekt som ble lansert 1-2 september. Tømmer er fra gammelt av et viktig næringsgrunnlag i regionen. Tømmeret kom vesentlig sørover med Glomma eller Urskog-Høland banen (Tertitten) til Sørumsand og Fetsund. Der det ble sortert og fraktet videre til sagbrukene langs Øyeren, eller videre til Sarpsborg og Fredrikstad. Vi samlet i denne lanseringen 9 destinasjoner på strekningen Sørumsand – Strømmen, som deltok i lanseringen av *Tømmerruta*. Se *tømmerruta.no* og tilsvarende facebook-side hvor arrangementet ble promotert. Målsetningen er at dette på sikt skal bli et fast tilbud til reisende.

Innen *grønn teknologi* ser vi på muligheten for produksjon av strøm fra solcelleanlegg på tak av næringsbygg. Vi mener vi også har muligheten til en gunstig finansieringsløsning. Intensjonen er en grønnere region som produserer mest mulig strøm fra slike anlegg.

4. Etablert vekstkraftig industri

Målsetning: *Nedre Romerike skal skape et godt miljø for industri- og fagutvikling og bli en attraktiv lokalisering for ny industri.*

Hva gjøres nå i gruppen:

Veikartgruppen har analysert utviklingen i industrien og sett til f.eks. Årjeng i Sverige, hvor industrien har blomstret opp igjen. Overgangen fra operatørstyring til prosessstyring har muliggjort en industri med mindre støy og forurensning på den ene siden og mindre arbeidskrevende på den andre. Dermed blir det bedre økonomiske vilkår for industrien i Norge, noe som muliggjør vekst. Nedre Romerike har solide tradisjoner innen industri som gruppen ønsker å utvikle videre.

Pågående prosjekter:

- dokumentere verdiskapningen i industrien
- bli enige med hver kommune om fremtidige utviklingsarealer
- lage felles arealbank for regionen

5. Innovasjon og entreprenørskap

Målsetning: *Nedre Romerike skal utvikle systemer for å støtte entreprenør- og intraprenørskap i regionen og skape en entreprenørskapskultur.*

Hva gjøres nå i gruppen

Veikartgruppen startet i 2017 samarbeid med Ungt Entreprenørskap om å arrangere Innovasjons-camp for alle på 8-klasetrinn i regionen. I år deltar samtlige 22 skoler med til sammen 2400 elever. Den beste gruppen fra hver enkelt skole går til finale hvor ordførerne er jury. Hensikten er at de i ung alder skal lære innovasjon og entreprenørskap.

Business Lillestrøm er startet opp om et veksthus for oppstarts-bedrifter og drives av Kunnskapsbyen Lillestrøm.

Vi har sammen med Business Lillestrøm gjennomført 4 dagers StartUp Festival for gründere og andre interesserte for å sette fokus på viktigheten av nyetableringer og innovasjon.

Etablerertjenesten i regionen er samordnet på Lillestrøm.

Crowdfunding (folkefinansiering av oppstarts midler) er startet av LillestrømBanken og vi jobber med å få flere banker i regionen til å gjøre dette.

Neste prosjekt er intraprenørskap for å bidra hjelpe bedriftene til å utvikle egner ideer og prosjekter.

Måling av resultater.

I prosjektplanen er det valg ut to indikatorer for å vise effekten av arbeidet. Den første er *arbeidsplasser i regionen i % av yrkesaktive*, og den andre *utpendlingen fra regionen i % av yrkesaktive*. Tallene er hentet fra Akershusstatistikk og vil bli årlig oppdatert. Her kan utviklingen i hver enkelt kommune og i regionen som helhet følges. Kommunene i regionen samarbeider, og det er svært interessant å se på utvikling i hele regionen, som et eget arbeidsmarked.

Tabell 1 INNBYGGERE OG ARBEIDSPLASSE

	2018				2026	
	Antall Innbyggere	Antall Yrkesaktive	Antall Arbeidsplasser	Arbeidsplasser i % av yrkesaktive	Prognose Innbyggere	Prognose Yrkesaktive
<i>Aurskog – Høland</i>	16390	8093	4941	61	18657	9 212
<i>Sørums</i>	17980	9350	4969	53	22330	11 612
<i>Fet</i>	11663	5984	2719	45	13394	6 872
<i>Skedsmo</i>	54177	27191	29134	107	63829	33 226
<i>Rælingen</i>	17874	9397	3029	32	21366	10 723
<i>Lørenskog</i>	38669	20129	20195	100	47216	24 822
<i>Nittedal</i>	23545	12023	8096	67	27006	13 790
Sum	180298	92165	73083	79	213798	110 257

Kilde: Akershusstatistikk

Tabell 2
PENDLING

	Yrkesaktive	Utpendling fra bosteds-kommune	Pendling innen regionen	Pendling ut av regionen	Utpendling fra regionen i % av yrkesaktive	Region-pendling i % av yrkesaktive	Jobber i egen kommune i % av yrkesaktive
<i>Aurskog – Høland</i>	8093	3970	1818	2152	27	22	51
<i>Sørums</i>	9350	6579	2303	4276	46	25	30
<i>Fet</i>	5984	4550	1948	2602	43	33	24
<i>Skedsmo</i>	27191	17065	1461	15604	57	5	37
<i>Rælingen</i>	9397	7631	3244	4387	47	35	19
<i>Lørenskog</i>	20129	12433	3022	9411	47	15	38
<i>Nittedal</i>	12023	8246	1422	6824	57	12	31
Sum	92165	60474	15218	45256	49	17	34

Kilde: Akershusstatistikk

Vurdering av resultatene

Vi er svært fornøyd med at vi har fått til et felles næringsprosjekt hvor alle de syv kommunene deltar, og at vi har fått til et godt samarbeid med næringslivet. De endelige målene er langsiktige, og det vil kreve tid og ressurser for å nå disse. Vi har klart å starte en del konkrete prosjekter som vi allerede ser resultatene av, og det er slik vi skal jobbe fremover.

Selv om dette er et langsiktig arbeid, mener vi at næringsprosjektet er svært positivt for regionen og ser at en del forventede effekter allerede er nådd. Vi viser til det vi har skrevet om de arbeidet i de enkelte veikartgruppene.

Byregionprogrammet

Vi har hatt stor nytte av å delta i byregionprogrammet. Det har gitt oss innsikt i og kunnskap om nærings- og regionsutvikling. Programmene har vært komprimerte med gode forelesere. Selv om Byregionprogrammet nå er ferdigstilt, vil vårt arbeid vil foregå for fullt i flere år fremover.

Vi begrunner dette med:

- Fått presentert et faglig opplegg gjennom forelesninger, diskusjoner og case
- Utveksling av erfaringer med andre regioner
- Fått kontakter og samarbeidspartnere i andre regioner